

STANDARDI KOMBËTAR I KONTABILITETIT NR. 15

**MBI PARIMET E KONTABILITETIT DHE TË RAPORTIMEVE
FINANCIARE NGA MIKRONJËSITË EKONOMIKE**

Në bazë dhe në zbatim të detyrave të caktuara në gërmën “b” të pikës “2” të nenit “19” të Ligjit Nr 9228, datë 29 Prill 2004, "Për Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare", i ndryshuar me Ligjin nr 9477, datë 09 Shkurt 2006, Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit miraton këtë,

STANDARD

“Për Kontabilitetin dhe Raportimet Financiare të Mikronjësive Ekonomike”

Tiranë 2009

OBJEKTIVI DHE BAZAT E PËRGATITJES

FUSHA E ZBATIMIT

PËRKUFIZIMET KRYESORE

MATJA

OBJEKTIVAT E PASQYRAVE FINANCIARE TË MIKRONJËSIVE

PËRDORUESIT E PASQYRAVE FINANCIARE TË MIKRONJËSIVE

SISTEMI I KONTABILITETIT TË MIKRONJËSIVE DHE PARIMET
KONTABËL

PARIMET DHE KARAKTERISTIKAT E INFORMACIONIT KONTABËL
PËR PËRGATITJEN E PASQYRAVE FINANCIARE

KUPTUESHMËRIA
PËRKATËSIA
BESUESHMËRIA
KRAHASUESHMËRIA

KËRKESAT BAZË TË DETYRUESHME PËR MIKRONJËSITË

DOKUMENTACIONI QË PËRDORET DHE MBAJTJA E REGJISTRIMEVE
TË MIKRONJËSIVE

SHËNIMET SHPJEGUESE

DATA DHE RREGULLAT E HYRJES NË ZBATIM
TË KËTIJ STANDARDI

MODELI I PASQYRAVE FINANCIARE

OBJEKTIVI DHE BAZAT E PËRGATITJES

1. Objektivi i Standardit Kombëtar të Kontabilitetit Nr. 15, “**Për Kontabilitetin dhe Raportimet Financiare të mikronjësive ekonomike**” (SKK 15), miratuar nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit dhe shpallur nga Ministria e Financës, është të japë konceptet dhe parimet bazë si dhe të vendosë rregullat për zbatimin e këtyre parimeve për paraqitjen e ngjarjeve ekonomike në pasqyrat financiare të mikronjësive.

2. SKK 15 bazohet në Ligjin Nr. 9228, datë 29.04.2004 “Për Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare”, i ndryshuar, “Për disa ndryshime e shtesa në Ligjin Nr. 8957, datë 17.10.2002 “Për ndërmarrjet e vogla e të mesme”, i ndryshuar.

3. Ky Standard përqëndrohet vetëm në disa nga çështjet bazë mbi organizimin e kontabilitetit, mbi mbajtjen e llogarive, mbi përgatitjen dhe deklarimin e Raportimeve Financiare Vjetore të thjeshtuara nga mikronjësitë ekonomike.

4. Pasqyrat financiare do të përgatiten mbi bazën e konceptit të materialitetit që nënkupton dhënien rëndësi atyre aspekteve dhe të dhënave financiare të veprimtarive ekonomike që janë të rëndësishme për përdoruesit e pasqyrave financiare, e që mund të ndikojnë në vendimet ekonomike që ata marrin. Rëndimi i pasqyrave financiare me hollësira të tepruara dhe informacion jomaterial dëmton qartësinë dhe kuptueshmërinë e tyre. Pasqyrat financiare ndërtohen bazuar në supozimet-bazë, parimet dhe karakteristikat e informacionit kontabël.

FUSHA E ZBATIMIT

5. Ky Standard do të zbatohet nga të gjitha mikronjësitë. Kontabilitetin e thjeshtuar me regjistrim të njëfishtë në bazë monetare, do ta mbajnë mikronjësitë me status person fizik dhe që realizojnë xhiro vjetore deri në 2 milion lek. Të gjitha mikronjësitë e tjera, pavarësisht nga forma juridike, do të mbajnë kontabilitetin rritës.

PËRKUFIZIMET KRYESORE

6. *Aktivi* është një objekt ose e drejtë ekonomike e kontrolluar nga njësia ekonomike raportuese, i cili

- (a) ka ardhur si rezultat i ngjarjeve të shkuara dhe
- (b) nga përdorimi, i së cilës priten përfitime të ardhshme.

7. *Pasivi* është një detyrim aktual i njësisë ekonomike raportuese, i cili

- (a) ka lindur nga ngjarje të shkuara, dhe
- (b) shlyerja e të cilit pritet të shoqërohet me daljen e burimeve në të ardhmen.

8. *Kapitali i Vet* (ose “aktivet neto”) është diferenca mes aktiveve dhe pasiveve të njësisë ekonomike raportuese në datën e bilancit.

9. *Të Ardhurat* përfaqësojnë flukse hyrëse (rritjen e përfitimeve ekonomike) gjatë periudhës së raportimit, që çojnë në rritjen e aktiveve ose pakësimin e pasiveve, si dhe që rrisin kapitalin e njësisë ekonomike raportuese, duke përjashtuar këtu ato që lidhen me kontributet nga pjesëmarrësit në kapital.

10. *Shpenzimet* janë flukse dalëse (pakësimet e përfitimeve ekonomike) gjatë periudhës raportuese që rezultojnë në palësimin e aktiveve ose rritjen e pasiveve, si dhe që rrisin kapitalin e njësisë ekonomike raportuese, duke përjashtuar këtu ato që lidhen me kontributet nga pjesëmarrësit në kapital.

11. Aktivet, pasivet dhe kapitali i njësisë ekonomike raportuese paraqiten në bilancin e kësaj njësie ekonomike raportuese në datën e ndërtimit.

12. **Mikronjësi - quhet një njësi ekonomike ku punësohen më pak se 10 persona dhe e cila ka një shifër afarizmi dhe/ose bilanc total vjetor jo më të madh se 10 milionë lekë. Në kriterin e dytë në rast se njëra, shifra e afarizmit ose bilanci total vjetor është jo më i madh se 10 milionë lekë, do të quhet mikronjësi. Këto kritere duhet të plotësohen për dy vitet e fundit.**

13. Sipas Kontabilitetit Rritës pasqyrat financiare përgatiten mbi bazën e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara. Sipas kësaj metode, efektet e transaksioneve dhe ngjarjeve të tjera njihen në pasqyrat financiare kur ato ndodhin (dhe jo kur para ja ose ekuivalentet e saj arketohen ose paguhet sipas Kontabilitetit mbi baza monetare) dhe regjistrohen në kontabilitet dhe raportohen në pasqyrat financiare të periudhave kontabël, të cilave u përkasin. Pasqyrat financiare, të përgatitura në bazë të të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara, i informojnë përdoruesit jo vetëm mbi transaksionet e shkuara të shoqëruara me arkëtime dhe pagesa, por dhe mbi detyrimet për t'u paguar në të ardhmen si dhe mbi aktive që sjellin arkëtime në të ardhmen. Në këtë mënyrë, ato paraqesin informacione mbi transaksionet dhe ngjarjet e shkuara të cilat u shërbejnë përdoruesve më së miri në marrjen e vendimeve ekonomike.

14. Pasqyrat financiare duhet të paraqiten, të paktën çdo vit, siç kërkohet nga neni 14 i Ligjit nr. 9228, "Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare". Kur data e bilancit të një njësie ekonomike ndryshon nga pasqyrat financiare vjetore paraqiten për një periudhë më të gjatë ose më të shkurtër se një vit, njësia ekonomike raportuese do të paraqesë, përveç periudhës që mbulojnë pasqyrat financiare, edhe informacionin e mëposhtëm:

(a) arsyen e përdorimit të një periudhe më të shkurtër ose më të gjatë;

(b) faktin që shumat krahasuese për pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, pasqyrën e ndryshimeve në kapital, pasqyrën e fluksit të parasë dhe shënimet shpjeguese përkatëse nuk janë krejtësisht të krahasueshme me periudhat e tjera.

15. Vlera e amortizueshme e Aktiveve Afatgjata Materiale është kostoja e një aktivi ose një vlerë tjetër që zëvendëson koston, minus vlerën e rikuperueshme të aktivit.

16. Zhvlerësimi i aktiveve, elementët e AAM, si dhe të AAJM zvogëlohen deri në shumën e rikuperueshme të aktivit, nëse kjo shumë është më e ulët se vlera e tij kontabël.

17. Qiraja e zakonshme është një marreveshje ku qiradhënësi i kalon qiramarrësit të drejtën e përdorimit të një mjeti për një periudhë të caktuar kohe, kundrejt një ose disa pagesave, pa i kaluar atij risqet dhe përfitimet që kanë të bëjnë me pronësinë e mjetit.

18. Aktivi financiar është çdo aktiv që është:

(a) para

(b) një e drejtë kontraktuale për të marrë para ose një aktiv tjetër financiar nga njësi ekonomike tjetër (për shembull, kërkesat për t'u arkëtuar);

(c) një e drejtë kontraktuale për t'i shkëmbyer aktivet financiare me një njësi ekonomike tjetër, në kushte potencialisht të favorshme për njësinë ekonomike (për shembull derivatët me një vlerë pozitive tregu);

(d) një instrument kapitali i një njësie ekonomike tjetër (për shembull investimet në aksionet e një njësie ekonomike tjetër).

19. Një pasiv financiar është detyrimi kontraktual:

(a) për të dhënë para ose një aktiv tjetër financiar të një njësie ekonomike tjetër (për shembull detyrimi ndaj një furnizuesi);

(b) për të shkëmbyer aktive financiare me një njësi ekonomike tjetër, në kushte potencialisht të pafavorshme për njësinë ekonomike (për shembull derivativët me një vlerë negative tregu).

20. Aktiv i kushtëzuar është një kërkesë e krijuar nga ngjarje të shkuara ekzistenca e së cilës do të konfirmohet vetëm nëse ndodh ose nuk ndodh një ose disa ngjarje të ardhshme të pasigurta, që nuk janë nën kontrollin e plotë të njësisë ekonomike raportuese.

21. Pasiv i kushtëzuar është:

(a) një detyrim që krijohet nga ngjarje të shkuara, ekzistenca e të cilit do të konfirmohet vetëm nëse ndodh ose nuk ndodh një ose disa ngjarje të ardhshme të pasigurta, të cilat nuk janë nën kontrollin e plotë të njësisë ekonomike;

(b) një detyrim ekzistues që rrjedh nga ngjarje të shkuara, por që nuk është i njohur pasi:

(I) ka mundësi që shlyerja e detyrimit nuk do të shoqërohet me dalje të burimeve ekonomike;

(II) shuma / vlera e detyrimit nuk mund të vlerësohet me saktësinë e mjaftueshme.

MATJA

22. Në përgatitjen e pasqyrave financiare të mikronjësive modeli i vlerësimeve të aktiveve jomonetare dhe të detyrimeve bazohet në koston historike.

OBJEKTIV I PASQYRAVE FINANCIARE TË MIKRONJËSIVE

23. Objektivat e pasqyrave financiare të mikronjësive ekonomike është të japin informacion për performancën financiare, dhe gjendjen financiare të mikronjësisë, informacion i cili shfrytëzohet nga përdoruesit për vlerësimin e performancës së mikronjësisë dhe për administrimin e drejtimit të mikronjësisë;

PËRDORUESIT E PASQYRAVE FINANCIARE TË

24. Pasqyrat financiare janë formuluar në mënyrë të tillë që të reflektojnë nevojat e përdoruesve. Përdoruesit kryesorë të pasqyrave financiare të mikronjësive mund të jenë:

- (a) Pronarët dhe drejtuesit, të cilët:
- (b) Huadhënësit dhe kreditorët e tjerë, të cilët bëjnë:
- (c) Qeveria: Për qëllimet e planifikimit mikro dhe makroekonomik;
- (d) Autoritetet tatimore: Për vlerësimin e detyrimeve tatimore;
- (e) Agjensitë SME: Për të vlerësuar mbështetjen e kërkuar nga mikronjësitë (p.sh aplikimet për grante, kërkesat për trajnime dhe shërbimet për subvencionimin e bizneseve);

SISTEMI I KONTABILITETIT DHE PARIMET KONTABËL TË MIKRONJËSIVE

25. Pasqyrat financiare të mikronjësive do të ndërtohen mbi bazën e dy parimeve; kontabiliteti mbi bazë cash ose kontabiliteti rritës. Njësitë që do të përdorin njërin prej këtyre dy parimeve janë ato të cilat plotësojnë kriteret e përcaktuara në paragrafin 5.

26. Hartimi i pasqyrave financiare të mikronjësive normalisht bazohet mbi supozimin se veprimtaria e biznesit është në vijimësi dhe do të vazhdojë të zhvillohet pa ndryshime thelbësore edhe në periudhën pasardhëse 12 mujore, me përjashtim të rasteve kur veprimtaria shkon drejt rënies dhe ndërprerjes ose të likuidimit të saj brenda vitit, se nuk ka alternative tjetër për të vepruar. Nëse mikronjësitë kërkojnë të zbatojnë SNK apo SNRF të lejohen, por mbi baza të qëndrueshme.

PARIMET DHE KARAKTERISTIKAT E INFORMACIONIT PËR PËRGATITJEN E PASQYRAVE FINANCIARE

27. Karakteristikat cilësore të (PFV) e bëjnë informacionin e pasqyrave financiare të vlefshëm për përdoruesit. Pesë karakteristikat kryesore cilësore janë:

- (a) *Kuptueshmëria*: Informacioni në pasqyrat financiare duhet të paraqitet në mënyrë të tillë që ai të jetë informues dhe pa ekuivok, për ata përdorues të pasqyrave financiare që kanë njohuri të mufatueshme në fushën e financës, për të kuptuar pasqyrat financiare.
- (b) *Rëndësia*: Në përgatitjen e pasqyrave financiare rëndësi u duhet vënë atyre aspekteve dhe të dhënave financiare të veprimtarive ekonomike që janë të rëndësishme për përdoruesit e

pasqyrave financiare, e që mund të ndikojnë në vendimet ekonomike që ata marrin. Rëndimi i pasqyrave financiare me hollësi të tepruara dhe informacion jomaterial dëmton qartësinë dhe kuptueshmërinë e tyre.

(c) *Besueshmëria*: Për të qenë i dobishëm, informacioni duhet të jetë i besueshëm. Informacioni mbart cilësinë e besueshmërisë, kur ai është i paanshëm dhe nuk mbart gabime materiale, si dhe kur përdoruesit mbështeten mbi të, duke pasur besim që ky informacion është një prezantim besnik i asaj që ky informacion përpiqet ose pritet në mënyrë të arsyeshme të prezantojë. Informacioni mund të jetë i vlefshëm të paraqitet, por në të njëjtën kohë ai mund të jetë aq i pabesueshëm për nga natyra ose nga mënyra e prezantimit sa që paraqitja e tij mund të keqinformojë lexuesin. Për shembull, nëse baza ligjore apo shuma e një kërkesë për zhdëmtim në një proces gjyqësor është e diskutueshme, atëherë nuk do të ishte e drejtë që një njësi ekonomike raportuese ta njihje shumën e plotë të dëmit në bilanc, por, nga ana tjetër, do të ishte e drejtë që shuma dhe rrethanat, në lidhje me dëmin, të përshkruheshin në shënimet shpjeguese.

(d) *Krahasueshmëria*: Qëndrueshmëria në politikat kontabël, paraqitja edhe në formatin e pasqyrave financiare është e nevojshme për një krahasim objektiv të treguesve të performancës financiare të njësisë ekonomike raportuese në vite. Kërkesat standarde për politikat kontabël, formatet e përgatitjes së informacionit financiar, si dhe informacioni që duhet paraqitur në pasqyrat financiare përbëjnë bazën për krahasimin e të dhënave financiare të njësisë të ndryshme ekonomike raportuese.

(e) *Kompesimi*: Aktivitetet e pasivitetit dhe të ardhurat e shpenzimet nuk kompesohen me njëra-tjetrën me përjashtim të rasteve kur një gjë e tillë kërkohet ose lejohet nga një standard kombëtar i kontabilitetit.

28. Përfitimet që rrjedhin nga informacioni duhet të tejkalojnë koston për sigurimin e tij. Vlerësimi i kostove dhe përfitimeve, sidoqoftë, varet kryesisht nga këndvështrimi gjyqësor i drejtimit.

29. Në praktikë, shpesh ndodh që karakteristikat cilësore të informacionit kontabël të jenë në konkurrencë me njëra-tjetrën. Përcaktimi i rëndësisë relative të karakteristikave në raste të ndryshme, është një çështje e gjykimit profesional.

KËRKESAT BAZË TË DETYRUESHME PËR MIKRONJËSITË

Paragrafi i mëposhtëm paraqet kërkesat bazë për mikronjësitet;

30. a Pasqyrat financiare të kërkuara prej mikronjësive të cilat do të përdorin kontabilitetin rritës, sipas paragrafit 5, janë:

- (a) Bilanci Kontabël;
- (b) Pasqyra e të Ardhurave dhe Shpenzimeve (PASH), dhe,
- (c) Shënimet Shpjeguese

30. b Pasqyrat financiare të kërkuara prej mikronjësive të cilat do të përdorin kontabilitetin mbi baza cash, sipas paragrafit 5, është:

- (a) Pasqyra e Arkëtimit

31. Mikronjësitë të cilat zbatojnë kontabilitetin rritës lejohen të përfshijë edhe pasqyra të tjera me qëllim përmirësimin e transparencës dhe të cilësisë së informacionit që paraqesin, p.sh mund të përfshihet pasqyra e mjeteve monetare dhe / ose e lëvizjes së kapitalit

32. Pasqyrat financiare vjetore paraqesin informacionet e mëposhtëm:

- (a) emrin e mikronjësisë ekonomike raportuese dhe të dhëna të tjera identifikuese, si dhe ndonjë ndryshim në këto të dhëna nga bilanci i mëparshëm;
- (b) datën e bilancit ose periudhën kontabël të mbuluar nga pasqyrat financiare, në varësi se cila nga këto është më e përshtatshme për atë përbërës të pasqyrave financiare që paraqitet;
- (c) monedhën e paraqitjes së pasqyrave financiare (lekë);
- (d) shkallën e rrumbullakimit të shumave të paraqitura në pasqyrat financiare.

33. Pasqyrat financiare përpilohen dhe raportohen të paktën një herë në vit.

34. Ato përfshijnë edhe të dhënat krahasuese me vitin e mëparshëm.

35. Mikronjësitë paraqesin elementët në bilancin kontabël të klasifikuara në aktivet afatshkurtëra dhe aktivet afatgjata, detyrimet afatshkurtër, detyrimet afatgjatë dhe kapitalet e veta.

36. Një aktiv duhet të klasifikohet si afatshkurtër nëse ai plotëson njërin nga kriteret vijuese:

- (a) pritet që të realizohet ose mbahet për shitje ose konsum brenda ciklit normal të shfrytëzimit të njësisë ekonomike;
- (b) mbahet kryesisht për qëllime tregtimi;
- (c) pritet që të realizohet brenda dymbëdhjetë muajve pas datës së bilancit; ose
- (d) Është në formën e mjeteve monetare ose një ekuivalenti të mjeteve monetare (sic përcaktohet në SNK 7) me përjashtim të rastit kur ai kufizohet për t'u përdorur për këmbim ose për shlyerjen e një detyrimi për të paktën dymbëdhjetë muaj pas datës së bilancit.

Të gjitha aktivet e tjera duhet të klasifikohen si afatgjata.

37. Të gjitha aktivet e tjerë duhet të klasifikohen në aktive afatgjatë.

38. Një detyrim duhet të klasifikohet si afatshkurtër nëse ai plotëson njërin nga kriteret vijuese:

- (a) pritet që të shlyhet brenda ciklit normal të shfrytëzimit të njësisë ekonomike;
- (b) mbahet kryesisht për qëllime tregtimi;
- (c) ; ose
- (d) njësia ekonomike nuk ka ndonjë të drejtë të pakushtëzuar për shtyrjen e shlyerjes së detyrimit për të paktën dymbëdhjetë muaj pas datës së bilancit.

Të gjitha detyrimet e tjera duhet të klasifikohen si afatgjata.

39. Minimalisht në pasqyrën e bilancit të mikronjësisive përfshihen zërat e treguar në Aneksin I;

40. Minimalisht në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve përfshihen zërat e treguar në Aneksin II. Në Aneksin III jepet një prezantim më i detajuar por me të njëjtën strukturë;

41. Në bilanc ose në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, mund të shtohen zëra të tjerë që janë të rëndësishëm dhe materialë për mikronjësini;

42. Zërat e aktiveve afatgjata materialë fillimisht vlerësohen me kosto. Kjo kosto nënkupton çmimin e blerjes, përfshirë detyrimet portuale dhe taksat e pakthyeshme si dhe çdo shpenzim tjetër të drejtpërdrejtë që kryhet për sjelljen dhe vendosjen në gjendje pune të këtyre aktiveve.

43. Kostot e amortizueshme të AAM etj, u kalojnë shpenzimeve në ushtrimet vjetore përkatëse në bazë të jetës së tyre të dobishme. Metoda më e thjeshtë është ajo e amortizimit linear, por mund të përdoret edhe çdo metodë tjetër që sjell një shpërndarje të drejtë të kostos së amortizueshme në koston e periudhave ushtrimore. Toka normalisht ka një jetëgjatësi pa limit, nuk amortizohet. Ndërtesat kanë jetëgjatësi të limituar, janë aktive që amortizohen.

44. Në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare duhet të japen shpjegime për çdo grupim të zërave të AAM në lidhje me vlerën e mbetur në fillim dhe në fund të periudhës duke treguar:

- (a) Shtesat,
- (b) Daljet jashtë përdorimit,
- (c) Amortizimin, zhvlerësimet dhe,
- (d) Lëvizje të tjera

45. Pagesat e qirave të zakonshme njihen si shpenzime në momentin e pagesës. Nëse pagesat janë materiale ato duhet të sqarohen tek shënimet e pasqyrave financiare;

46. Vlera e aktiveve të marra me qira nuk pasqyrohet në bilanc të qiramarrësit, as si aktiv dhe as si detyrim. Për mikronjësiti ka vetëm një lloj qiraje, ajo e zakonshme. Pra kjo do të thotë që nuk do të përdoret qiraja financiare për mikronjësiti si qiramarrëse ashtu dhe qiradhënëse.

47. Gjendja e inventarëve vlerësohet me vlerën më të vogël midis koston dhe vlerës neto të realizueshme (çmimi i vlerësuar i shitjes në rrjedhën normale të biznesit minus shpenzimet e nevojshme për përfundimin e shitjeve dhe ndonjë shpenzim tjetër të nevojshëm për këtë qëllim);

48. Vlerësimi i inventarëve përfshin të gjitha shpenzimet e blerjes dhe shpenzimet e tjera që shërbejnë për të sjellë inventarët në vendin dhe në gjendje përdorimi (si p.sh shpenzimet e transportit, të montimit) etj.

49. Vlerësimi i inventarëve bëhet me metodën e identifikimit specifik të shpenzimeve individuale për çdo zë, kur është e mundur. Për ndryshe, vlerësimi i inventarëve bëhet duke përdorur metodën FIFO ose metodën e koston mesatare;

50. Aktivitetet dhe detyrimet financiare financiare me datë maturimi fikse vlerësohen me koston e amortizuar. Aktivitetet financiare me datë maturimi jo të përcaktueshme vlerësohen me vlerën kontabël të tyre.

51. Të ardhurat nga shitjet e mallrave njihen nga mikronjësiti në momentin e transferimit të rreziqeve dhe të përfitimeve që vinë nga pronësia mbi objektet e shitur tek blerësit.

52. Të ardhurat nga shërbimet njihen në masën e shërbimeve të kryera.

53. Aty ku ka paqartësi për ndonjë arkëtim, mund të parashikohen provizione kundrejt kërkesave për arkëtime;

54. Humbjet dhe fitimet e vitit financiar të paraqiten si element i veçantë në bilanc.

55. Shpenzimet për tatimin mbi fitimin të treguara në pasqyrën e të ardhurave dhe të shpenzimeve janë ato të llogaritura mbi fitimin e tatueshëm të periudhës;

56. Shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare përfshijnë gjithashtu:

(a) Përshkrimin e operacioneve të mikronjësive dhe aktivitetin e tyre kryesor;

(b) Referencat e kuadrit kontabël të përdorur për të përgatitur pasqyrat financiare;

(c) Shpjegimet mbi politikat kontabël;

(d) Shpjegimet mbi aktivet dhe pasivet e kushtëzuar;

(e) Ndonjë informacion tjetër të rëndësishëm për të kuptuarit e pasqyrave financiare;

(f) Informacion sqarues mbi përbërjen e zërave kompleksë të PF

57. Për transaksionet materiale apo veprimet dhe trajtimet kontabël që nuk jepen në këtë Standard, mund të përdoren shpjegimet e dhëna në SKK e tjera.

58. DOKUMENTACIONI QË PËRDORËT DHE MBAJTJA E REGJISTRIMEVE TË MIKRONJËSIVE

Sipas Ligjit nr. 9228 “Për Kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, neni 6, regjistrime kontabël justifikohen me evidencë mbështetëse, në formë dokumentare ose informatike, që sigurojnë besueshmërinë e tyre. Evidenca mbështetëse mbahet si provë dokumentare gjatë gjithë periudhës kohore, të përcaktuar në nenin 17 të këtij ligji. Për çdo regjistrim kontabël duhet të shkruhet origjina, natyra, data dhe përmbajtja e veprimit ekonomik ose e ngjarjes. Po sipas këtij Ligji, neni 18, organi i drejtimit ekzekutiv të njësisë ekonomike dhe organi i tij mbikqyrës, të punësuar ose jo, janë përgjegjës për përmbushjen e të gjitha kërkesave, të parashikuara nga dispozitat e këtij ligji.

Regjistrimet kronologjike mbahen në librin ditar. Mikronjësitet mund të mbajnë një ditar të vetëm ose disa ditare.

Regjistrimet sistematike relizohen në librat e llogarive sintetike dhe librat ndihmës të llogarive analitike.

DATA DHE RREGULLAT E HYRJES NË ZBATIM TË KËTIJ STANDARDI

Ky standard do të zbatohet në pasqyrat financiare që mbulojnë periudhën kontabël, që fillon më ose pas datës 1 janar 2009. Ky standard duhet të zbatohet në mënyrë prospektive nga data 1 janar 2009, d.m.th pa ndryshuar pasqyrat financiare krahasuese të vitit 2008, të cilat janë përgatitur sipas kërkesave ekzistuese të kontabilitetit.

MODELI I PASQYRAVE FINANCIARE

A. Pasqyrat financiare

Kontabiliteti dhe pasqyrat financiare mund të mbahen dhe të përgatiten nga të punësuar të mikronjesisë që kanë diplomë në fushën e ekonomisë ose nga kontabilistë jashtë njësisë, në kushtet e një kontrate shërbimi.

Formatet marrin në konsideratë çështjet e lidhura me analizën kosto / përfitim për mikronjësitet. Me qëllim që të sigurohet se pasqyrat janë të vlefshme për pronarët - manaxherë dhe përdoruesit e tjerë të pasqyrave financiare, kosto e përgatitjes së pasqyrave financiare vlerësohet në raport me përfitimet nga përgatitja e tyre;

Objektivi i pasqyrave financiare është të ndihmojë pronarët - manaxherë të marrin informacion të vlefshëm për zhvillimin e biznesit. Gjithashtu të ndihmojnë përdoruesit e tjerë të marrin vendime dhe të monitorojnë progresin e vetë mikronjesisë. Pra, konceptimi i këtyre pasqyrave duhet t'i përgjigjet nevojave të përdoruesve;

Në format dhe përmbajtjen me zëra kryesore formatet e PF janë të detyrueshme. Mikronjësitet mund të shotjnë ose pakësojnë zëra të PF në vartësi të parimit të materialitet dhe të dhënies të informacionit të vërtetë dhe të sinqertë.

B. Bilanci kontabël – Aneksi I

Tabela e paraqitur është formati i detyrueshëm i bilancit kontabël. Në të përfshihen zërat përkatës të bilancit si dhe përmbajtja e këtyre zërave. Ndërsa zërat kryesorë, të paraqitur me gërma të zeza, janë të detyrueshëm, të tjerë nënçera mund të shtohen në varësi të natyrës së veprimtarisë së mikronjesisë.

C. Pasqyra e të ardhurave – Aneksi II dhe III

Formati i paraqitur në aneksin II, ai sipas natyrës, është formati i detyrueshëm për pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Në varësi të veprimtarisë së mikronjesisë, mund të jetë me vend të ndryshohet përmbajtja e këtyre zërave ose të shtohen zëra të tjerë.

Formati i dytë i paraqitur në aneksin III, ai sipas funksionit nuk është i detyrueshëm për t'u zbatuar por inkurajohet hartimi i tij për qëllime të drejtimit pasi struktura e pasqyrës së të ardhurave është konceptuar kryesisht që të përballojë nevojat e pronarëve - manaxherë. Kjo pasqyrë përdoret prej tyre për të verifikuar nëse kanë parashikuar drejt nivelet e kostove dhe të marzheve të fitimit në çmimet e shitjeve;

Shpenzimet direkte operative ndryshojnë nga njëra mikronjësi tek të tjerat. P.sh, Aneksi III ilustron një pasqyrë të të ardhurave dhe shpenzimeve për një mikronjësi të shitjes me pakicë, ku marzhi llogaritet mbi blerjet. Tipe të tjera mikronjësish mund të përdorin përcaktime të tjerë lidhur me kostot e drejtpërdrejta operative;

Shumica e shpenzimeve të mikronjësive janë shpenzime direkte. Në të kundërt me të, shpenzimet e njësive ekonomike të mëdha, në shumicën e tyre janë shpenzime indirekte;

Zërat e “shpenzimeve indirekte” reflektojnë materialitetin e tyre në lidhje me kostot totale indirekte dhe rëndësinë e tyre në shënimet shpjeguese për përdoruesit në përgjithësi;

D. Pasqyra e fluksit të Mjeteve monetare– Aneksi IV

Qëllimi kryesor i pasqyrës së fluksit të mjeteve monetare është të mundësojë një informacion të qartë në lidhje me lëvizjet e mjeteve monetare të mikronjësive, në një periudhë të caktuar. Megjithëse kjo pasqyrë nuk kërkohet në këtë Standard, në Aneksin IV është paraqitur modeli i një pasqyre të fluksit të mjeteve monetare.

Aneksi I. Modeli i bilancit kontabël

Bilanci Kontabël
31 Dhjetor 200X
(Monedha __)

<i>Zëri i bilancit</i>	<i>Përmbajtja e zërit</i>
AKTIVET	
1. Aktivet afatshkurtra	
Mjete monetare	Mjete monetare në arkë dhe bankë, llogari rrjedhëse, investime në tregun e parasë dhe tregje të tjera shumë likuide
Aktive të tjera financiare afatshkurtra	Llogari / Kërkesa të arkëtueshme afatshkurtra, letra me vlerë dhe investime të tjera financiare, të mbajtura jo për tregtim.
<i>Kërkesa të arkëtueshme</i>	
<i>Të tjera të arkëtueshme</i>	
<i>Instrumenta të tjera financiare dhe borxhi</i>	
Inventarët	Inventari sipas përkufizimit të SKK 4, i klasifikuar sipas grupeve kryesore
<i>Lëndët e para</i>	
<i>Prodhim në proces</i>	
<i>Produkte të gatshme</i>	
<i>Mallra për rishitje</i>	
<i>Parapagesat për furnizime</i>	
Aktivitet totale afatshkurtra	

2. Aktivët afatgjatë	
<i>Toka, Ndërtesa, Makineri dhe Pajisje Të tjera në shfrytëzim</i>	<i>Toka, Ndërtesa, struktura, rrugë dhe investime në objekte me qira, Pajisje prodhimi, mjete transporti dhe makineri e pajisje të tjera</i>
Të tjera AAgjatë	Aktive financiare afatgjatë, depozita afatgjatë, Dëftesa të arkëtueshme, Klienta afatgjatë, huadhënie, Etj.
Totali i aktiveve afatgjatë	
TOTALI I AKTIVEVE	

PASIVET DHE KAPITALI	
1. Pasivët afatshkurtra	
<i>Huat dhe obligacionet afatshkurtra</i>	<i>Hua, (deri në 12 muaj,) të marra për qëllime financimi (në shumën e marrë, dhe jo në shumën e një kufiri të përcaktuar)</i>
<i>Detyrimet tregtare</i>	
<i>Të pagueshme ndaj furnitorëve</i>	
<i>Të pagueshme ndaj punonjësve</i>	
<i>Detyrime tatimore</i>	
<i>Parapagimet e arkëtuara</i>	
Totali i pasiveve afatshkurtra	
2. Pasivët afatgjatë	
<i>Huate Të tjera</i>	<i>Një pjesë e pasiveve afatgjatë që duhen paguar në një periudhë jo më herët se 12 muaj</i>
Totali i pasiveve afatgjatë	
3. Kapitali	
Kapitali i pronarit	<i>Vlera kontabël e kapitalit të investuar nga pronari i njesise.</i>
Fitimi (humbja) e vitit financiar	<i>Fitimi/humbja e vitit financiar</i>
Terheqjet e pronarit	<i>Vlera e terheqjeve të kryera nga pronari gjatë periudhës</i>
Totali i kapitalit	
TOTALI I PASIVEVE	

**Aneksi II – Modeli i formatit të të ardhurave (PASH)
(Siaps natyrës)**

**Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve
31 Dhjetor 200X
(Monedha __)**

I. TE ARDHURAT	Te gjitha te ardhurat e siguruara nga aktiviteti kryesor dhe te ardhura te tjera te perftuara gjate periudhes kontabel
II. SHPENZIMET	$II = (1) + (2) + (3) + (4) + (5)$
<i>1. Shpenzime per materiale</i>	$1 = a + b - c$
a. Inventari ne çelje	Gjendja e inventarit ne fillim te periudhes
b. Shpenzime per mallrat e prodhuara	Shpenzimet e blerjes se inventarit gjate periudhes
c. Inventari ne fund te vitit	Gjendja e inventarit ne fund te periudhes
<i>2. Shpenzime personeli</i>	$2 = (a) + (b)$
a. Pagat	Shpenzime e pages gjate periudhes
b. Siguracion	Shpenzimet per sigurimet shoqerore
3. Amortizimi I Aktiveve Afatgjata	Shpenzimet e amortizimit te AA
4. Te Tjera	Mund te perfshihen shpenzimet e qirase, mirembajtjes se mjeteve te transportit, telefoni, energji, uje dhe ngrohje etj
5. Shpenzime financiare	Shpenzimet e interesit, komisionet bankare
A. Fitimi para tatimeve	$A = (I) - (II)$
6. Tatimi mbi fitimin	Shpenzimet e tatim fitimit te llogaritura mbi rezultatin e periudhes
B. Fitimi pas tatimit	$B = (A) - (6)$

**Aneksi III – Modeli i pasqyrës së të ardhurave dhe të shpenzimeve (PASH)
(Sipas funksionit)**

**Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve
31 Dhjetor 20x2
(Monedha __)**

Shitjet neto	Të ardhurat e përfuara nga shitja e produkteve, mallrave dhe shërbimeve gjatë periudhës kontabël.
Të ardhura të tjera nga veprimtaritë e shfrytëzimit	Të ardhurat që përftohen jo rregullisht gjatë rrjedhës normale të veprimtarisë ekonomike, duke përfshirë fitimet nga shitja e aktiveve afatgjata materiale dhe aktiveve afatgjata jomateriale, investimet në pasuri të patundshme, gjobat për vonesa; fitimi neto që vjen nga ndryshimet e kursit të këmbimit, ndryshimet në llogaritë/kërkesat e arkëtueshme dhe detyrimet për t'u paguar furnitorëve (nëse rezulton një humbje neto, ajo njihet në zërin "Shpenzime të tjera nga veprimtaritë e shfrytëzimit")
Ndryshimet në inventarin e produkteve të gatshme dhe punës në proces	Ndryshimet në inventarin e produkteve të gatshme dhe punës në proces, ku pakësimet e pozicioneve njihen si shpenzime dhe rritjet e pozicioneve si pakësim i shpenzimeve (shpenzime negative).
Puna e kryer nga njësia ekonomike raportuese për qëllimet e veta dhe e kapitalizuar	Materialet dhe shërbimet që janë përdorur në prodhimin e aktiveve afatgjata dhe që janë njohur si shpenzim në një zë tjetër të pasqyrës së të ardhurave dhe shpenzimeve, njihen si një pakësim i këtij zëri
Mallrat, lëndët e para dhe shërbimet	Kostoja e mallrave, lëndëve të para dhe shërbimeve të konsumuara në prodhim për veprimtaritë parësore (për shembull, veprimtaritë e prodhimit ose shitjeve)
Shpenzime të tjera nga veprimtaritë e shfrytëzimit	Kostoja e shërbimeve kryesore dhe ndihmëse, të blera për qëllime administrative dhe të tjera që nuk lidhen drejtpërdrejt me veprimtaritë parësore (për shembull, kostoja e shërbimeve për mbajtjen e llogarive, shpenzimet për

	<p>këshillim, shpenzimet për zyrën, sigurimet, shpenzimet e reklamave, shpenzimet e nisjes dhe punës kërkimore, shpenzimet e lidhura me krijimin e provizioneve, shpenzimet për shumat e parashikuara për llogaritë e arkëtueshme të dyshimta etj.)</p> <p>Gjithashtu, kostot që ndodhin jo rregullisht gjatë rrjedhës normale të biznesit, duke përfshirë humbjen nga shitje afatgjata materiale dhe investimeve në aktive të patundshme, shuma e gjobave dhe ndëshkimeve, humbja neto që vjen nga ndryshimi i kursit të këmbimit, si dhe ndryshimet në vlerën e kërkesave për t'u arkëtuar dhe detyrimeve ndaj furnitorëve (nëse rezultati është një fitim neto, ai njihet në zërin "Të ardhura të tjera nga veprimtari shfrytëzuese")</p>
Shpenzime të personelit	
<i>Pagat</i>	<i>Pagat, shpërblimet, pagat për lejet vjetore, festat dhe kompensime të tjera monetare e jomonetare gjatë periudhës kontabël, pavarësisht nga fakti nëse ato janë paguar ose jo</i>
<i>Shpenzimet e sigurimeve shoqërore</i>	<i>Sigurimet shoqërore dhe primi i sigurimit për papunësinë, paguar nga njësia ekonomike raportuese, mbi pagesat e paraqitura në zërin e mësipërm</i>
<i>Shpenzimet për pensionet</i>	<i>Shpenzimet e njohura në bazë të konstatimeve të të drejtave dhe detyrimeve, në lidhje me pensionet dhe përfitime të tjera të punonjësve të paguara ose për t'u paguar nga njësia ekonomike raportuese</i>
Amortizimi	Shpenzimi i amortizimit për periudhën
Fitimi (humbja) nga veprimtaritë e shfrytëzimit	

Të ardhurat dhe shpenzimet financiare	
<i>Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi</i>	<i>Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit mbi huatë bankare, dhe hua të tjera me interes</i>
<i>Fitimet (humbjet) nga kursi i këmbimi</i>	<i>Fitimi/humbja nga ndryshimi i kursit të këmbimit të kërkesave për t'u arkëtuar dhe detyrimeve për t'u paguar (për shembull, huatë e dhëna dhe të marra) në monedhë të huaj e që lidhen me veprimtaritë financiare dhe investuese</i>
Totali i të ardhurave dhe shpenzimeve financiare	
Fitimi (humbja) para tatimit	
Shpenzimet e tatimit mbi fitimin	
Fitimi (humbja) neto e vitit financiar	

Aneksi IV – Modeli i pasqyrës së fluksit të parave (opsional)

Pasqyra e fluksit të parave
31 Dhjetor 20x2
 (Monedha __)

Pasqyra e fluksit të parave – Metoda indirekte		
Fluksi i parave nga veprimtaritë e shfrytëzimit		
Fitimi para tatimit		
Rregullime për:		
Amortizimin		
Humbje nga këmbimet valutore		
Të ardhura nga investimet		
Shpenzime për interesa		
Rritje/rënie në tepricën e kërkesave të arkëtueshme nga aktiviteti, si dhe kërkesave të arkëtueshme të tjera		
Rritje/rënie në tepricën inventarit		
Rritje/rënie në tepricën e detyrimeve, për t'u paguar nga aktiviteti		
Interesi i paguar		
Tatimfitimi i paguar		
<i>Paraja neto nga aktivitetet e shfrytëzimit</i>		
Fluksi i parave nga veprimtaritë investuese		
Blerja e aktiveve afatgjata materiale		
Të ardhura nga shitja e pajisjeve		
Interesi i arkëtuar		
<i>Paraja neto, e përdorur në aktivitetet investuese</i>		
Fluksi i parave nga veprimtaritë financiare		
Të ardhura nga huamarrje afatgjata		
<i>Paraja neto e përdorur në aktivitetet financiare</i>		
Rritja/rënia neto e mjeteve monetare		
Mjetet monetare në fillim të periudhës kontabël		
Mjetet monetare në fund të periudhës kontabël		

Pasqyra e fluksit të parasë – Metoda direkte		
Fluksi i parave nga veprimtaritë e shfrytëzimit		
Paratë e arkëtuara nga klientët		
Paratë e paguara ndaj furnitorëve dhe punonjësve		
Paratë e ardhura nga veprimtaritë		
Interesi i paguar		
Tatimfitimi i paguar		
<i>Paraja neto nga veprimtaritë e shfrytëzimit</i>		
Fluksi i parave nga veprimtaritë investuese		
Blerja e aktiveve afatgjata materiale		
Të ardhurat nga shitja e pajisjeve		
Interesi i arkëtuar		
<i>Paraja neto e përdorur në veprimtaritë investuese</i>		
Fluksi i parave nga aktivitetet financiare		
Të ardhura nga huamarrje afatgjata		
<i>Paraja neto e përdorur në veprimtaritë financiare</i>		
Rritja/rënia neto e mjeteve monetare		
Mjetet monetare në fillim të periudhës kontabël		
Mjetet monetare në fund të periudhës kontabël		